

Maatschappelijke Agenda Katwijk

Beleidsopdracht Sociale Veiligheid

Inleiding	
De Maatschappelijke Agenda Katwijk	<p>In Katwijk willen we dat iedereen mee kan doen in de samenleving. Daarvoor is het belangrijk dat we samenwerken. We staan voor elkaar klaar, luisteren naar elkaars signalen en bieden een vangnet voor mensen die het (even) niet alleen kunnen. De gemeente, inwoners en maatschappelijke organisaties slaan de handen ineen om dit voor elkaar te krijgen. In de Maatschappelijke Agenda (de MAG) heeft de gemeente Katwijk beschreven wat de doelen zijn voor de volgende drie thema's:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Sterke, sociale en leefbare wijken: Inwoners van Katwijk nemen deel- en dragen bij aan de maatschappij2. Opgroeien en ontwikkelen: In Katwijk krijgen kinderen en jongeren optimale kansen.3. Gezond en actief leven: Inwoners van Katwijk hebben een gezonde en actieve levensstijl. <p>Met de MAG beogen we een andere manier van denken en werken. Het uitgangspunt van de MAG blijft dat we beginnen met het stellen van doelen, maar dat we resultaten meten om naar de maatschappelijke ontwikkelingen te kijken. Daarbij hebben we niet alleen oog voor de prestaties, maar richten we ons op de inspanning die we in samenwerking met elkaar leveren.</p>
Hoofdpogave	<p>Gezond en actief leven</p> <p>Een gezonde gemeente heeft fysiek en mentaal gezonde inwoners met een grotere kans op een lang en kwalitatief goed leven. Met behulp van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) werken we aan het bevorderen van een gezonde leefstijl, zoals voldoende beweging en een gezond eetpatroon. Daarnaast willen we inwoners beschermen tegen gezondheidsproblemen zoals problematische verslavingen en (sociaal)psychische problemen. Dat willen we samen met onze maatschappelijke partners bereiken door een totaal-aanpak, gericht op gezond gedrag en een gezonde fysieke én sociale leefomgeving.</p>

Achtergrondinformatie

Algemene achtergrondinformatie gemeente Katwijk

Wat is sociale veiligheid:

Binnen onze gemeente maken wij ons hard voor het waarborgen van de veiligheid en het welzijn van al onze inwoners. Het gevoel van veiligheid is hierbij een basisbehoefte en een belangrijke voorwaarde om prettig te kunnen leven en voor jongeren om zich evenwichtig te kunnen ontwikkelen.

De term sociale veiligheid verwijst binnen de gemeente Katwijk naar het integrale beleid en de coördinatie van initiatieven binnen de diverse domeinen op het snijvlak van veiligheid. We hebben het in dit thema over domein/snijvlak zorg en veiligheid. Naast het gevoel van veiligheid in de vorm van bijvoorbeeld goede verlichting in de openbare ruimte zijn het creëren van een aanpak voor het weerbaarder maken van ouderen tegen oplichting of de gezamenlijke aanpak in het geval van zorgwekkende signalen rondom jeugd en volwassenen voorbeelden van acties rondom sociale veiligheid.

Het stimuleren van sociale acceptatie (algemene acceptatie van anderen) draagt ook bij aan het gevoel van sociale veiligheid en is daarom onderdeel van deze opdracht.

Recente onderzoeken benadrukken de gevoeligheid van de hersenen van jongeren voor beloning, sociale acceptatie en afwijzing, zowel online als offline. Het gevoel van er niet bij horen versterkt gevoelens van onveiligheid en eenzaamheid. Dit wil de gemeente Katwijk samen met haar partners voorkomen door onder andere deze opdracht rondom "Sociale Veiligheid" op te stellen met als doel: Een veilige samenleving waarin iedereen zich geaccepteerd voelt.

Sociale acceptatie:

Om dit doel te bereiken, werkt Katwijk samen met partners en inwoners aan een inclusieve samenleving. Het is essentieel dat ook mensen in sociaal kwetsbare situaties worden opgenomen in hun buurt en niet worden gestigmatiseerd of buitengesloten. Sinds de decentralisatie van de maatschappelijke zorg in 2023, is de gemeente verantwoordelijk voor het organiseren van een inclusieve samenleving, waarbij ook mensen met psychische of psychosociale kwetsbaarheden volledig kunnen deelnemen. Maatschappelijke zorg is de zorg en ondersteuning aan mensen die hun leven niet (meer) zelfstandig kunnen vormgeven. Daardoor kunnen ze soms beperkt meedoen in de samenleving. Er is meestal sprake van isolement, uitsluiting, overlast en soms zijn ze dakloos.

Weerbaarheid 65+ers:

Een veilige woonomgeving is van cruciaal belang voor alle inwoners. Hoewel traditionele vormen van criminaliteit jaarlijks afnemen, zoals geweldsdelicten en vandalisme, is er een stijging te zien in inbraken en oplichtingspraktijken, slachtoffers hiervan zijn vooral ouderen. Het is opvallend dat het jongste slachtoffer van woninginbraak uit 1968 komt. Om deze trend tegen te gaan, is het van belang niet alleen te focussen op fysieke veiligheid, maar ook op online veiligheid aangezien oplichting zowel online als offline plaatsvindt.

Online Veiligheid Jeugd:

Het versterken van digitale veiligheid en online weerbaarheid is cruciaal. Jongeren hebben vaak niet de kennis om zichzelf online goed te beschermen en weerbaar te zijn tegen de uitdagingen van het online leven. Bovendien hebben ouders en verzorgers vaak geen volledig inzicht in de online wereld van hun kinderen. Het is daarom noodzakelijk om zowel jongeren als ouders te onderwijzen en te ondersteunen bij het veilig navigeren door de digitale wereld.

Toekomstige ontwikkelingen	<p>Sociale Acceptatie:</p> <p>De samenleving wordt steeds diverser. Het wordt daarom belangrijker om een inclusieve samenleving te bevorderen waarin iedereen zich geaccepteerd voelt. Mensen hebben verschillende achtergronden, geloven en manieren van leven. Het Nationaal Programma tegen discriminatie en racisme signaleert zorgelijke ontwikkelingen als het gaat om discriminatie en racisme, institutioneel racisme en polarisatie. Die zorgelijke ontwikkeling is terug te zien in de rapportages van de politie en antidiscriminatie voorzieningen. Dit uit zich ook in Katwijk op verschillende manieren. Van discriminatie in de openbare ruimte tot kinderen die op school gepest worden. Naast de directe aanpak van discriminatie en stimuleren van sociale acceptatie draagt het meer weerbaar maken van onze inwoners bij aan het tegengaan van discriminatie.</p> <p>Er is een groeiende bewustwording rondom mentale gezondheid en het belang van sociale verbondenheid. Mensen voelen zich beter als ze zich verbonden voelen met anderen. Het aanpakken van sociale isolatie en het bevorderen van acceptatie kunnen bijdragen aan het welzijn van individuen. Dit geldt ook voor inwoners met GGZ-problematiek.</p> <p>Weerbaarheid 65+ers:</p> <p>Door de dubbele vergrijzing neemt het aantal ouderen in de samenleving toe en worden zij ook steeds ouder. Door het ontbreken van een ondersteunend netwerk van familie, vrienden en bekenden ervaren veel ouderen sociale isolatie, vooral naarmate ze nog ouder worden. Dit maakt hen kwetsbaar voor misbruik en geweld, zowel online als offline. De digitalisering van de maatschappij vraagt ouderen om steeds meer gebruik te maken van technologie, maar zij zijn vaak minder bekend met digitale veiligheidsmaatregelen, waardoor ze een doelwit kunnen worden voor online oplichting en fraude.</p> <p>Digitale Veiligheid Jeugd:</p> <p>Een zorgwekkende trend is de onvoldoende digitale vaardigheden van jongeren. Ondanks dat ze veel tijd online doorbrengen, ontbreekt het velen aan de noodzakelijke vaardigheden om zichzelf te beschermen tegen de gevaren van het internet. Ze zijn zich niet bewust van de risico's van het delen van persoonlijke informatie online, herkennen niet de tekenen van online-misbruik, weten niet wat er valt onder online criminaliteit en de risico's hiervan, kennen niet het onderscheid tussen echt en nep nieuws of weten niet hoe ze zich moeten wapenen tegen cyberaanvallen.</p> <p>Daarnaast zien we een alarmerende toename van cybercriminaliteit. Door de voortdurende groei van het internet en technologische ontwikkelingen hebben cyberaanvallen, zoals phishing, malware en online pesten, een vlucht genomen. Deze bedreigingen vormen een direct gevaar voor de veiligheid en het welzijn van jongeren die zich vaak in de digitale wereld bevinden.</p> <p>Deze combinatie van groeiende cybercriminaliteit en gebrek aan digitale vaardigheden maakt jongeren bijzonder kwetsbaar in de online-wereld. Het is daarom essentieel om gerichte maatregelen te nemen om de online veiligheid van jongeren te waarborgen en hen te voorzien van de nodige kennis en vaardigheden om zichzelf te beschermen tegen digitale bedreigingen. Daarbij groeit deze wereld snel dat deze vaardigheden goed bijgehouden moeten worden om een achterstand of gat aan kennis en bescherming (op een latere leeftijd) te voorkomen.</p>
Gewenste situatie	
Inhoud van de opdracht	<p>Dit thema bestaat uit drie opdrachten:</p> <p>Sociale acceptatie</p> <p><i>a. <u>Het verbeteren van de sociale acceptatie:</u> Met deze opdracht wil de gemeente Katwijk bereiken dat inwoners zich veilig voelen en zich meer gaan inzetten voor het zorgen en behouden van een veilige buurt en acceptatie van elkaar We willen bereiken dat we sociale</i></p>

overlast door grensoverschrijdend gedrag voorkomen en verminderen.

b. Een laagdrempelige plek creëren met een oriënterende functie, ontmoetingsfunctie en een informerende functie: Voor iedereen die moeite heeft om mee te komen in de huidige maatschappij, specifiek mensen met GGZ-problematiek, (ex-)dak- en thuislozen en verslaafden. Zij worden actief benaderd en uitgenodigd om op passende wijze mee te doen in de maatschappij. Dit ondersteunt de sociale acceptatie van deze groepen en komt de sociale veiligheid ten goede.

Onderdelen die wij hierin belangrijk vinden zijn:

- Stigmatisering van doelgroepen
- Inclusieve samenleving

Weerbaarheid 65+ers:

65+ers weerbaarder maken op het gebied van oplichting, online veiligheid en veilig wonen:

We willen 65+ers weerbaarder maken op gebieden van oplichting, online veiligheid en veilig wonen. In 2021 hebben het ministerie van Justitie en Veiligheid, de politie, het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (het CCV) en zes ouderenorganisaties een document ontwikkeld om voorlichting te geven over de verschillende methodes van oplichting en inbraak bij 65+. Deze onderwerpen zijn een goede basis die nodig is om de weerbaarheid en veiligheid van 65+ers te verbeteren.

De onderdelen die hieronder vallen zijn:

- Oplichting: Babeltrucs, meekijken met pinnen, hulpvraag fraude (via bijvoorbeeld WhatsApp), phishing en smishing, helpdeskfraude, spoofing en datingfraude.
- Online veiligheid: Wachtwoorden, updates, virusscanner, back-ups en wachtwoorden.
- en veilig wonen: Woninginbraakpreventie, politiekeurmerk Veilig Wonen, veilige toegang tot uw woning

Belangrijke aandachtspunten:

- Gebruik van de "vrijwilligersbrochure senioren en veiligheid" als basis om de weerbaarheid van 65+ers te vergroten.
- Richt zich op alle doelgroepen benoemd bij het thema.

Digitale veiligheid jeugd:

De digitale veiligheid en online weerbaarheid van jongeren verbeteren en ouders/ verzorgers meenemen in hun wereld

We willen de digitale veiligheid en online weerbaarheid van jongeren verbeteren en ouders/verzorgers meenemen in hun wereld. Voor deze onderdelen bestaan er al veel verschillende (soms erkende) aanpakken. Hiervoor hoeft het wiel dus niet opnieuw uitgevonden te worden. Daarnaast hebben wij in Katwijk al aanpakken op geldezels en sexting, de nieuwe opdracht moet hierop aansluiten en/of aanvullen.

Het is belangrijk kritisch te leren kijken naar je omgeving en hoe je informatie beoordeelt. Denk hierbij aan het herkennen van "fake news" dat steeds ingewikkelder wordt, het kopen van illegale middelen wordt steeds makkelijker (denk aan drugs) en het kan lastig zijn voor deze leeftijdsgroep illegale activiteiten en hun gevolgen te herkennen. Ook worden online criminelen steeds slimmer en moet de jeugd op tijd meegaan met de ontwikkelingen om bij te blijven en de veiligheid te bevorderen.

Hieronder vallen onderdelen als: Het verschuiven van fysieke verkoop van middelen naar online verkoop (drugs, vapes alcohol etc), piekeren, fake news, exposen/online pesten, sexting, geldezels, preventief signaleren en reageren op cyberbreinen, wat zijn de gevolgen van je online keuzes, en hoe bescherm en beveilig je je eigen informatie.

Belangrijke aandachtspunten:

- Er is een onderlinge verbinding tussen de verschillende onderwerpen binnen digitale veiligheid en online weerbaarheid.
- De aanpak sluit aan bij of is een uitbreiding op de aanpakken die wij al hebben binnen dit thema.
- Richt zich op alle doelgroepen benoemd bij het thema.

Doelgroep	<p>Sociale acceptatie</p> <p>a.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inwoners van Katwijk, specifiek mensen die te maken hebben met discriminatie of sociale uitsluiting <p>b.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inwoners met GGZ-problematiek, en/of zij die door een opeenstapeling van problemen (nog) niet (geheel) zelfredzaam zijn. <p>Weerbaarheid 65+ers:</p> <p>Inwoners boven de 65 jaar die moeite hebben met de huidige (digitale) ontwikkelingen en het inschatten van risico's en gevolgen.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Waaronder inwoners met een licht verstandelijke beperking (LVB). <p>Online veiligheid Jongeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inwoners tussen de 8 en 27 jaar die moeite hebben met de huidige (digitale) ontwikkelingen en het inschatten van risico's en gevolgen. <ul style="list-style-type: none"> o Waaronder inwoners met een Licht verstandelijke beperking (LVB). - Inwoners tussen de 8 en 27 jaar die goed ontwikkeld zijn in de onlinewereld (cyberbreinen). - Ouders en verzorgers van de inwoners tussen de 08 en 27 jaar.
Wat willen we bereiken: effecten, resultaten	<p>Sociale acceptatie:</p> <p>a. Wij willen bereiken dat de inwoners van de gemeente Katwijk zich veilig voelen in hun woning, op straat en in de digitale wereld die steeds groter wordt in de leefwereld van mensen. Inwoners hebben meer informatie over en begrip voor de bovengenoemde doelgroepen en hun kwetsbaarheden.</p> <p>b. We streven ernaar om een toegankelijke ruimte te bieden waar mensen die moeite hebben om mee te komen in de maatschappij, zoals mensen met GGZ-problematiek, worden uitgenodigd om actief deel te nemen aan de samenleving. Inwoners met een GGZ-achtergrond weten waar ze terecht kunnen als ze vragen of problemen hebben.</p> <p>Door actieve betrokkenheid en ondersteuning willen we bijdragen aan de sociale acceptatie van deze groepen en de sociale veiligheid bevorderen. Belangrijke aandachtspunten zijn het bestrijden van stigma's en het bevorderen van een inclusieve samenleving. Zij worden, net als iedere inwoner, gewaardeerd om wie ze zijn.</p> <p>Weerbaarheid 65+ers:</p> <p>Het doel is om 65-plussers weerbaarder te maken tegen oplichting, online bedreigingen en inbraken. We willen dat hen voorlichting wordt geboden over verschillende vormen van oplichting en inbraak, zoals babbeltrucs, phishing, en woninginbraak. Daarnaast willen we dat zij maatregelen kunnen nemen om zichzelf te beschermen, zoals het herkennen van verdachte situaties, het gebruik van sterke wachtwoorden en het implementeren van woninginbraakpreventie.</p> <p>Digitale veiligheid jeugd:</p> <p>Het hoofddoel is om de digitale veiligheid en online weerbaarheid van jongeren te verbeteren en ouders/verzorgers te betrekken in hun online wereld. We willen jongeren bewust maken van de gevaren van onlineactiviteiten, zoals het kopen van illegale middelen en onderscheiden en het verspreiden van echt / fake news. Daarnaast willen we hen voorzien van tools en vaardigheden om zichzelf te beschermen, zoals het herkennen van online pesten en het beschermen van persoonlijke informatie. Belangrijk is ook om ouders en verzorgers te ondersteunen bij het begrijpen en monitoren van de online activiteiten van hun kinderen.</p>
Evt. aandachtspunten/vraagstukken per thema of wijk/buurt	N.V.T

Uitgangspunten	
Samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> - De subsidieaanvrager voert zijn activiteiten samen met andere partners uit en pakt deze integraal op. De subsidieaanvrager werkt domein-overstijgend samen met niet voor de hand liggende partners, zoals de samenwerking tussen de formele en informele zorg of een publieke-private samenwerking. - De subsidieaanvragers die samenwerken, nemen samen een signalerende rol op zich, zodat de kwetsbare inwoners tijdig en op de juiste manier worden ondersteund. - In het plan van aanpak bij de aanvraag moet beschreven zijn hoe de samenwerking eruit ziet, wat de rollen zijn en met wie de subsidieaanvrager samenwerkt bij het uitvoeren van zijn activiteiten.
Sociale acceptatie	<ul style="list-style-type: none"> - De subsidieaanvrager borgt het onderwerp sociale acceptatie bij het uitvoeren van de activiteiten. Het college verstaat onder sociale acceptatie dat iedereen in Katwijk zichzelf moet kunnen zijn en kunnen meedoen in de maatschappij, ongeacht achtergrond, godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, geaardheid en burgerlijke staat. - In het plan van aanpak bij de aanvraag moet beschreven zijn hoe de subsidieontvanger sociale acceptatie borgt bij het uitvoeren van activiteiten. - De subsidieaanvrager organiseert één activiteit op het gebied van sociale acceptatie. Dit wordt duidelijk vanuit het plan van aanpak.
Toegankelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> - De subsidieaanvrager borgt het onderwerp toegankelijkheid bij het uitvoeren van de activiteiten. Het college verstaat onder toegankelijkheid dat inwoners met een beperking (auditief, visueel, fysiek, verstandelijk of cognitief) mee kunnen doen in de maatschappij. De aanvrager houdt rekening met sociale, digitale en fysieke toegankelijkheid. - In het plan van aanpak bij de aanvraag wordt beschreven hoe de subsidieaanvrager toegankelijkheid borgt bij het uitvoeren van activiteiten. De subsidieaanvrager beschrijft ook in het plan hoe hij ervaringsdeskundigen betreft. - De subsidieaanvrager organiseert één activiteit op het gebied van toegankelijkheid. Dit wordt duidelijk vanuit het plan van aanpak.
Eenzaamheid	<ul style="list-style-type: none"> - De subsidieaanvrager borgt het onderwerp eenzaamheid bij het uitvoeren van de activiteiten. - De subsidieaanvrager heeft aandacht voor bewustwording (preventie) en het delen van kennis over eenzaamheid en betreft indien mogelijk vrijwilligers bij zijn aanpak. - De subsidieaanvrager geeft in het plan van aanpak bij zijn aanvraag aan op welke manier hij voorgaande binnen de eigen organisatie oppakt en hoe hij de samenwerking opzoekt met andere partijen om eenzaamheid tegen te gaan. Er zijn meerdere mogelijkheden: bewustwording (preventie), signaleren, activiteiten en bespreekbaar maken, of een combinatie daarvan. - De subsidieaanvrager organiseert minstens één activiteit op het gebied van eenzaamheid. Dit wordt duidelijk vanuit het activiteitenplan.

Betrokkenheid	<p>-De subsidieaanvrager borgt het onderwerp betrokkenheid bij het uitvoeren van de activiteiten. Het gaat hierbij specifiek op het betrekken van doelgroepen die normaliter (binnen de thematiek van de opdracht) moeilijker te bereiken zijn.</p> <p>-De subsidieaanvrager geeft in het plan van aanpak duidelijk aan hoe hij zich inspant om moeilijk bereikbare doelgroepen te betrekken en hoe hij de samenwerking met andere partijen hierin opzoekt.</p>
----------------------	---

Afbakening	
Bereik	<p>Buiten deze thema's vallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preventie en vroegsignalering jeugd (zie aparte opdracht. Kan wel betrokken worden bij deze opdracht, zeker waar dit de overgang van 18- naar 18+ betreft) - Kerntaken Openbare Orde en Veiligheid - Middelenpreventie uit opdracht Gezonde Leefstijl <p>Deze beleidsopgave omvat preventie van discriminatie, weerbaarder maken van ouderen on- en offline, de digitale veiligheid en online weerbaarheid van jeugd verbeteren, signaleren van cyberbreinen, sociale acceptatie en deelname aan de samenleving van mensen met een GGZ- of detentie-achtergrond.</p>
Kaders	
Landelijk	Wet gemeentelijke antidiscriminatie voorzieningen Wet maatschappelijke ondersteuning
Gemeentelijk	Maatschappelijke Agenda Katwijk 2024-2028 Veiligheidsagenda Onderwijs agenda
Budgettair	(Vrijwilligers)organisaties: € 207.221,02
Doorlooptijd	De doorlooptijd per thema is twee jaar.
Aantal opdrachtnemers	Opdracht 1a: meerdere opdrachtnemers Opdracht 1b: één opdrachtnemer Opdracht 2: meerdere opdrachtnemers Opdracht 3: meerdere opdrachtnemers